

## **Správa o výsledku kontroly implementácie programového rozpočtovania v rozpočtovom procese miest a obcí v meste Stará Turá**

Kontrolná akcia bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť splnenie si povinnosti miest a obcí pripraviť svoje rozpočty pre roky 2009 – 2011 ako programové rozpočty, ako aj realizáciu činnosti v procese implementácie programového rozpočtovania so zameraním na rok 2010. Zároveň preveriť dodržiavanie povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraného programu.

### Predmetom kontroly bolo:

- Preveriť splnenie si povinnosti miest pripraviť svoje rozpočty ako programové rozpočty so zameraním na rok 2010
- Preveriť dodržiavanie povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraných programov (programy zamerané na šport a sociálne služby)
- Preveriť úroveň vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu

Kontrola bola vykonaná v meste Stará Turá (Trenčiansky kraj), ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá (ďalej len „mesto“) za kontrolované obdobie roka 2010 vrátane relevantných údajov rokov 2009 a 2011.

### Počas výkonu kontroly bolo zistené:

#### **1. Preverenie splnenia povinnosti mesta pripraviť svoj rozpočet ako programový rozpočet so zameraním na rok 2010**

Rozpočet mesta na roky 2009 – 2011 zohľadňoval disponibilné zdroje mesta a výdavky boli alokované do 15 programov, 56 podprogramov a 98 prvkov. Rozpočet mesta na rok 2010 bol schválený mestským zastupiteľstvom (ďalej len „MsZ“) ako vyrovnaný. Na úrovni programov boli definované zámery popisujúce stav, ktorý malo mesto v príslušnom období dosiahnuť v jednotlivých oblastiach. Rozpočtový proces bol upravený v internej smernici.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď mesto v niektorých prípadoch pri zostavení svojho rozpočtu neuplatnilo rozpočtovú klasifikáciu v programovej štruktúre, čím zároveň porušilo zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“), ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Mesto nevyužilo možnosť uplatnenia odporúčaní manuálu MF SR, tým že:

- pri zostavení programového rozpočtu nebol dodržaný jeho logický rámec, keď do programovej štruktúry zahrnulo aj prvky s nulovými výdavkami a tieto nezrušilo ani po vykonaní monitorovania programového rozpočtu,
- nenaformulovalo zámery pri troch programoch,

- nesprávne formulovalo zámery pri niektorých prvkoch, pričom zámer sa formuluje vždy iba na úrovni programov a môže sa formulovať aj pri podprogramoch,
- programový rozpočet mesta pri viacerých prvkoch a podprogramoch, ktoré neboli členené už na žiadne prvky, neobsahoval ciele a k nim príslušné merateľné ukazovatele, pričom ciele sa formulujú vždy na najnižšej úrovni programovej štruktúry rozpočtu,
- v rámci programovej štruktúry zaradilo viaceré výdavky súvisiace s projektmi Európskej únie medzi prvky, pričom výdavky s časovo ohraničenou aktivitou spolufinancovanou alebo financovanou z prostriedkov Európskej únie sa označujú ako „projekty“.

Rozpočet bol v priebehu roka 2010 upravený dvomi zmenami rozpočtu, ktoré boli schválené uzneseniami MsZ. Kontrolou bolo zistené, že mesto porušilo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď zmeny jednotlivých príjmových a výdavkových položiek rozpočtu nemali formu rozpočtových opatrení, pretože z nich nebolo zrejmé, o aké formy rozpočtových opatrení išlo a mesto realizovalo úhrady výdavkov, ktoré nemalo v rozpočte schválené, čím zároveň porušilo aj zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Zmeny v programovej štruktúre rozpočtu v kontrolovanom období boli vykonané, keď pôvodná programová štruktúra bola doplnená o dva rozvojové projekty a o dva prvky, pričom uvedené zmeny programovej štruktúry boli schválené MsZ. Jeden program bol zároveň doplnený o nový podprogram, avšak uvedená zmena programu nebola schválená MsZ, čím bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto vypracovalo monitorovaciu správu k programovému rozpočtu a hodnotiacu správu k programovému rozpočtu mesta. Hodnotiaca správa bola súčasťou záverečného účtu mesta.

Pri monitorovaní a hodnotení programového rozpočtu mesto nevyužilo možnosť uplatnenia odporúčaní manuálu MF SR pre tvorbu programových štruktúr, keď:

- Monitorovacia správa v niektorých oblastiach neobsahovala komentár s vysvetlením neplnenia plánovaných výstupov alebo výsledkov a ani návrhy na operatívne riešenie zistených nedostatkov. Okrem toho pri dvoch prvkoch neboli monitorované merateľné ukazovatele, čím v uvedených prípadoch nebol zabezpečený účel monitorovania programového rozpočtu mesta, ktorý spočíval hlavne v porovnávaní očakávaných hodnôt stanovených v merateľných ukazovateľoch.
- Merateľné ukazovatele boli zmenené v monitorovacej správe pri troch prvkoch.
- Hodnotiaca správa neobsahovala v niektorých oblastiach komentár s vysvetlením nesplnenia plánovaných výstupov alebo výsledkov.
- Programy neboli hodnotené ako celok, ale podľa jednotlivých prvkov príslušných programov.

## **2. Preverenie dodržiavania povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraných programov (programy zamerané na šport a sociálne služby)**

### **2.1 Šport**

Šport bol v rozpočte mesta upravený v programe šport. Program šport obsahoval tri podprogramy a jeden prvok.

- Zhodnotenie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov v programe šport

Zámer v programe šport bol stanovený na úrovni programu a aj na úrovni všetkých troch podprogramov. Zámery na všetkých úrovniach boli formulované tak, aby vyjadrovali dôsledok, ktorý sa mal dosiahnuť. V podprograme Grantový systém na podporu športu bol zámer formulovaný ako športoviská spĺňajúce parametre pre bezpečné a všestranné športovanie. V rozpočte mesta boli vyčlenené finančné prostriedky len na jedno športovisko a zámer v tomto prípade presne neidentifikoval oblasť, ktorej sa týkal, pretože bol stanovený na viaceré športoviská a nie na jedno športovisko. Zámery neboli počas trvania programu zmenené. Dostupnosť informácií o zámeroch programu šport bola zabezpečená zverejnením schváleného rozpočtu mesta na internetovej stránke mesta. Ciele a merateľné ukazovatele boli stanovené na úrovni podprogramov a prvkov. Aktivity súvisiace s programom šport zabezpečovali traja zamestnanci mesta.

- Vyhodnotenie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti programu šport

Kontrolou výkonnosti sa skúmala a vyhodnocovala miera hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti, s akou kontrolovaný subjekt hospodáril s finančnými prostriedkami, resp. s finančnými a nefinančnými zdrojmi.

Primerane bolo použité porovnanie jednotlivých údajov rokov 2009 a 2010 v nasledovných podprogramoch a prvku:

- podprogram Viacúčelové športové ihrisko,
  - podprogram Grantový systém na podporu športu,
  - podprogram Športové podujatia.
- Prvok Viacúčelové športové ihrisko

Rozpočet prvku tvorili bežné výdavky na prevádzku ihriska (energie, všeobecný materiál a údržba) a mzdy dvoch správcov ihriska, s ktorými malo mesto uzatvorené dohody o vykonaní práce.

Mesto pri dvoch dohodách o vykonaní práce na správu športového areálu a na dohľad a ochranu športových zariadení areálu porušilo Zákonník práce, keď tieto neobsahovali údaj o tom, kto pri ich uzatváraní konal v mene zamestnávateľa (meno a priezvisko štatutárneho orgánu zamestnávateľa).

Schválený rozpočet v roku 2010 bol znížený oproti roku 2009 o 19,35 % a taktiež skutočné čerpanie bolo nižšie o 19,05 %. Mesto minimalizovalo náklady v roku 2010 oproti roku 2009 o cca 19 % so zreteľom na primeranú kvalitu, teda konalo hospodárne.

Viacúčelové ihrisko bolo využívané na minifutbal, tenis, basketbal a volejbal. Najpočetnejšou skupinou užívateľov boli deti, keďže ihrisko využívala základná škola na svoju výučbu v priemere 65 hodín mesačne. Ihrisko malo svoj prevádzkový poriadok a stanovený časový harmonogram prevádzky. Občania boli informovaní o možnostiach využitia ihriska prostredníctvom mestskej televízie, mestských novín a internetovej stránky mesta. Mesto poskytlo svoje zdroje efektívne, tak aby bolo zabezpečené, že z použitých vstupov boli dosiahnuté optimálne výstupy.

Záujem verejnosti o využívanie ihriska bol daný počtom návštevníkov, ktorý bol v skutočnosti naplnený len na 40,33 % oproti naplánovanej hodnote. Ihrisko nemalo vybudované hľadisko a slúžilo na športovanie širokej verejnosti, pričom najväčší záujem bol o minifutbal. V rozpočte mesta boli k tomuto prvku stanovené tri merateľné ukazovatele: počet návštevníkov za rok, počet hodín využívania ihriska za rok, očakávané výnosy z poplatkov za využívanie ihriska za rok.

Skutočná návštevnosť ihriska v roku 2010 poklesla oproti roku 2009 o 1,58 %. Skutočný počet hodín využitia ihriska v roku 2010 oproti plánu bol naplnený len na 37,40 %, v porovnaní s plnením plánu v roku 2009 (26,39 %) bol mierne zvýšený a to o 11,01 %. Skutočné výnosy z poplatkov za využívanie ihriska v roku 2010 oproti plánu boli splnené len na 73,66 %, v porovnaní s plnením plánu v roku 2009 (64,50 %) boli mierne zvýšené a to o 9,16 %.

Merateľné ukazovatele neboli naplnené ani v jednom prípade, čo bolo dôsledkom poklesu zamestnanosti v regióne a následne znížením príjmu obyvateľov, spoplatnením používania ihriska, výškou poplatkov, a tiež aj poklesom návštevníkov z blízkej rekreačnej oblasti. Cieľ prvku – vytvárať možnosti pre bezpečné športovanie širokej verejnosti v meste bol splnený len čiastočne a merateľné ukazovatele neboli naplnené ani v jednom prípade, čím mesto nepostupovalo dostatočne účinne.

- Podprogram Grantový systém na podporu športu

Mesto v súvislosti s poskytovaním dotácií schválilo všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta. Bežné výdavky podprogramu boli určené na podporu organizovaného športu, športových podujatí pre širokú verejnosť, ako aj pre voľnočasové aktivity detí a mládeže poskytované formou dotácií a kapitálové výdavky boli schválené zmenou rozpočtu a boli určené na splátku autobusu.

Kontrola preukázala porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď mesto rozpočtovalo dotácie všeobecne, bez stanoveného konkrétneho účelu ich použitia.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené aj v prípade, keď mesto nesprávne uplatnilo rozpočtovú klasifikáciu pri dotácii na podporu športu v rámci kapitálového rozpočtu, čím zároveň porušilo zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a opatrenie MF SR.

Mesto v roku 2010 poskytlo zo svojho rozpočtu celkom 11 dotácií vo výške 74 109,-- eur z toho v rámci bežného rozpočtu v sume 63 109,-- eur a z kapitálového rozpočtu v sume 11 000,-- eur. Pri odsúhlasovaní dotácií zasadala komisia, ktorá schvaľovala žiadosti o poskytnutie dotácií a pri schvaľovaní výšky dotácie vychádzala z dlhodobých potrieb klubov a predchádzajúcich schválených dotácií. Všetkým žiadostiam o poskytnutie dotácie bolo vyhovené, dotácie mali stanovený účel použitia, boli podané v stanovenom termíne, schválené komisiou, zúčtované v stanovenom termíne a mesto príjemcom dotácií

zaslalo oznámenie o poskytnutí dotácie v zmysle všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta.

Kontrolou bolo zistené, že mesto porušilo všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta, keď v piatich žiadostiach o poskytnutie dotácie nebola uvedená forma prezentácie mesta pri poskytnutí dotácie. Zároveň bolo zistené, že v súvislosti s poskytovaním dotácií mesto na interných dokladoch ku dvom poskytnutým dotáciám nevykonalo predbežnú finančnú kontrolu, čím bol porušený zákon o finančnej kontrole.

Pre poskytovanie dotácií mesto schválilo všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta, v ktorom bol určený postup pre poskytnutie dotácií a podporovalo iniciatívu a aktivitu žiadateľov zameraných na činnosť v prospech obyvateľov mesta, teda konalo hospodárne.

Mesto uzatvorilo dohodu o spolupráci s organizáciou združujúcou športové kluby mesta a so súkromnou spoločnosťou, predmetom ktorej bolo zabezpečenie finančných prostriedkov za účelom zakúpenia autobusu a zároveň boli určené aj princípy prevádzkovania autobusu. Autobus bol vo vlastníctve organizácie združujúcej športové kluby a mal za úlohu zabezpečovať dopravu na športové a kultúrne podujatia, na školské a vzdelávacie podujatia podľa požiadaviek jednotlivých organizácií a zároveň ho bolo možné využiť aj na komerčné účely. V uvedenom prípade poskytnutia dotácie na zakúpenie autobusu mesto postupovalo efektívne, vzhľadom k tomu, že tento autobus mal všestranné využitie pre organizácie mesta.

V roku 2010 mesto poskytlo dotácie 11 žiadateľom na základe žiadosti a následne oznámenia o poskytnutí dotácie. V hodnotiacej správe o plnení rozpočtu bolo uvedených sedem podporených žiadostí. Nesúlad vo vykazovaní údajov bol spôsobený tým, že jeden prijímateľ dotácie mal na dotáciu schválený splátkový kalendár a zároveň o každú splátku požiadal v príslušnom období novou žiadosťou, ktorá mu bola opäť schválená oznámením o poskytnutí dotácie.

Uvedený podprogram mal stanovené dva merateľné ukazovatele: počet podporených žiadostí o finančnú podporu športových aktivít za rok a počet podporených úspešných športovcov (tímov) za rok. Merateľný ukazovateľ - počet podporených žiadostí o finančnú podporu bol v skutočnosti 11 žiadostí, teda bol prekročený oproti plánu o tri podporené žiadosti a merateľný ukazovateľ - počet podporených úspešných športovcov nebol naplnený.

Dotácie z rozpočtu mesta boli použité na stanovený účel. Športové kluby, ktorým bola poskytnutá dotácia mali v minulosti, ale aj v roku 2010 veľmi dobré športové výsledky napr. umiestnenie hráčov klubov na majstrovstvách SR, na turnajoch v zahraničí, majstrovstvách Európy a v oblastných súťažiach. Mesto poskytnutím dotácií zabezpečilo podporu výkonnostného a mládežníckeho športu a organizovaných športových podujatí pre širokú verejnosť v meste, teda cieľ podprogramu bol splnený a mesto postupovalo účinne.

- Podprogram Športové podujatia

Bežné výdavky v rámci podprogramu boli plánované na podporu športových podujatí pre širokú verejnosť ako aj voľnočasové aktivity detí a mládeže. Mesto neevidovalo športové akcie, ktoré boli uskutočnené v meste počas roka. V priebehu roku 2010 mesto podporilo päť športových akcií, v ktorých bol predpokladaný vysoký záujem verejnosti a tiež akciu s medzinárodnou účasťou športovcov. Finančné prostriedky slúžili na nákup ocenení, medailí a diplomov. Mesto pri nenavýšení finančných prostriedkov podporilo vyšší počet akcií, teda konalo hospodárne a efektívne.

Pre uvedený podprogram bol stanovený jeden merateľný ukazovateľ – počet podporených športových akcií organizovaných pre širokú verejnosť. Plánovaný merateľný ukazovateľ bol prekročený o jednu podporenú akciu pri nenavýšení plánovaného rozpočtu, čím bol splnený aj cieľ podprogramu, teda mesto konalo účinne.

- Zhodnotenie monitorovacieho systému mesta k programu šport

Kontrola preukázala, že mesto nemalo zabezpečený monitorovací systém podporených športových akcií a nevyhodnocovalo spokojnosť občanov so športovými akciami, na ktoré vynaložilo finančné prostriedky zo svojho rozpočtu. Mesto v monitorovacej a hodnotiacej správe vyčíslilo skutočné čerpanie pri jednotlivých podprogramoch a pri prvku a uviedlo plánované a skutočne dosiahnuté merateľné ukazovatele spolu s komentárom. Hodnotiaca správa neobsahovala informácie o splnení jednotlivých cieľov s využitím porovnania plánovaných a dosiahnutých hodnôt merateľných ukazovateľov.

## 2.2 Sociálne služby

Sociálne služby v rozpočte mesta boli upravené v programe sociálna starostlivosť. Uvedený program obsahoval šesť podprogramov a 12 prvkov.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď mesto vo svojom rozpočte v celom programe sociálna starostlivosť neuplatnilo rozpočtovú klasifikáciu, čím bol zároveň porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

- Zhodnotenie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov v programe sociálna starostlivosť

Zámer v programe sociálna starostlivosť bol stanovený na úrovni programu a bol formulovaný tak, aby vyjadroval dôsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Občania mesta boli o zámeroch informovaní prostredníctvom mestského spravodajcu, zverejnením schváleného rozpočtu na internetovej stránke mesta, prostredníctvom klubov dôchodcov, členov sociálnej komisie, poslancov MsZ a v spolupráci so školami. Ciele a merateľné ukazovatele boli stanovené na úrovni všetkých prvkov a týkali sa aktivít, na ktoré boli v prvkoch vyčlenené finančné prostriedky. Aktivity súvisiace s programom sociálna starostlivosť zabezpečovali dvaja riadiaci pracovníci, jedna referentka, dve opatrovatelky v zariadení sociálnych služieb a 12 terénnych opatrovateliek.

- Vyhodnotenie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti programu sociálna starostlivosť

Primerane bolo použité porovnanie jednotlivých údajov rokov 2009 a 2010 v nasledovných prvkoch:

- prvok Terénna opatrovateľská služba,
- prvok Centralizovaná opatrovateľská služba v zariadení opatrovateľskej služby,
- prvok Kluby dôchodcov.

- Prvok Terénna opatrovateľská služba

V súvislosti so zabezpečením terénnej opatrovateľskej služby mesto schválilo všeobecne záväzné nariadenie o spôsobe určenia úhrady, výške úhrady a spôsobe platenia za poskytovanú opatrovateľskú službu. Rozpočet prvku tvorili bežné výdavky, ktoré boli určené na poskytovanie opatrovateľskej služby. Opatrovateľská služba v teréne bola poskytovaná fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách v zmysle zákona o sociálnych službách.

Mesto v roku 2009 poskytlo na opatrovateľskú službu sumu 72 409,-- eur a počet opatrovaných občanov (k 31.12.) bol 58 občanov, v roku 2010 mesto poskytlo na opatrovateľskú službu sumu 79 183,-- eur a počet opatrovaných (k 31.12.) bol 60 občanov. Mesto zvýšilo náklady v roku 2010 oproti roku 2009 o 9,36 % a zároveň počet opatrovaných sa zvýšil o dvoch, teda mesto konalo hospodárne.

Počet terénnych opatrovateliek, ktoré pracovali v meste v roku 2010 bol 12, z toho jedna opatrovatelka mala uzatvorenú dohodu o vykonaní práce a 11 opatrovateliek malo uzatvorené pracovné zmluvy. Kontrolou bolo zistené porušenie Zákonníka práce, keď jedna dohoda o vykonaní práce a dve pracovné zmluvy neobsahovali údaj o tom, kto pri uzatváraní konal v mene zamestnávateľa (meno a priezvisko štatutárneho orgánu zamestnávateľa).

Na opatrovateľskú službu mesto v roku 2009 prijalo 16 nových žiadostí a v roku 2010 prijalo 17 nových žiadostí. Všetkým žiadostiam bolo vyhovené. Celkový počet opatrovateliek, ktoré zabezpečovali opatrovateľskú službu v byte občana v roku 2009 bol 11 a jedna opatrovatelka pracovala len časť roka. V roku 2010 bol celkový počet opatrovateliek 12. V byte jedného občana pracovali jedna prípadne dve opatrovatelky v závislosti od zdravotného stavu a potrieb klienta. Priemerný ročný počet opatrovaných v roku 2009 bol 43 klientov, podľa údajov uvedených v hodnotiacej správe, stav opatrovaných k 31.12.2009 bol 58 klientov. V roku 2010 bol priemerný počet opatrovaných 50 klientov a podľa údajov uvedených v hodnotiacej správe, stav opatrovaných k 31.12.2010 bol 60 klientov. Priemerná výška nákladov na jedného opatrovaného v roku 2009 bola 1684,-- eur a v roku 2010 bola 2 118,-- eur. Zvýšenie nákladov bolo spôsobené zvýšením nákladov na vzdelávanie opatrovateliek (náklady na vzdelávanie boli mestu refundované v plnej výške v rámci projektu vzdelávania, priemerná výška nákladov na jedného opatrovaného bez nákladov na vzdelávanie bola 1 584,-- eur). Mesto poskytlo svoje zdroje efektívne, tak aby bolo zabezpečené, že z použitých vstupov boli dosiahnuté optimálne výstupy.

Kontrola preukázala, že 95 % klientov bolo spokojných s poskytovanými službami, resp. 5 % klientov bolo nespokojných. Mesto malo spätnú väzbu od klientov hlavne v prípade, ak boli nespokojní (napr. s poskytovaním stravy, s činnosťou opatrovateliek), prípadné sťažnosti riešilo operatívne, v priebehu roka.

K uvedenému prvku bol stanovený jeden merateľný ukazovateľ – počet opatrovaných občanov v teréne za rok. Mesto nesplnilo naplánovanú hodnotu merateľného ukazovateľa, ale zároveň poskytlo opatrovateľskú službu všetkým občanom, ktorí o túto v roku 2010 požiadali. Tým, že mesto zabezpečilo poskytovanie opatrovateľskej služby všetkým starým a zdravotne postihnutým občanom v teréne, ktorí o túto službu požiadali, splnilo naplánovaný cieľ a konalo účinne.

- Prvok Centralizovaná opatrovateľská služba v zariadení opatrovateľskej služby

Centralizovaná opatrovateľská služba bola poskytovaná v zariadení opatrovateľskej služby (ďalej len ZOS) občanom, ktorí boli pre svoj nepriaznivý zdravotný stav odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy alebo kontaktu so spoločenským prostredím a nebolo možné im poskytnúť opatrovateľskú službu v domácnosti. Celkové výdavky prvku tvorili bežné výdavky (mzdové náklady personálu a prevádzkové náklady) a kapitálové výdavky - dotácia z MF SR. V súvislosti so zabezpečovaním centralizovanej opatrovateľskej služby bolo schválené všeobecne záväzné nariadenie o spôsobe určenia úhrady za bývanie a starostlivosť v ZOS.

V roku 2009 boli náklady mesta na centralizovanú opatrovateľskú službu v sume 40 665,-- eur, počet klientov ZOS bol 13. V roku 2010 boli náklady mesta na centralizovanú opatrovateľskú službu v sume 39 014,-- eur (celkové náklady boli vo výške 45 014,-- eur, zvýšené o dotáciu z MF SR), počet klientov ZOS bol 13. V roku 2009 pracovali v ZOS dve opatrovateľky a v roku 2010 dve opatrovateľky celý rok a jedna len časť roka. Mesto znížilo náklady v roku 2010 oproti roku 2009 cca o 4 %, pri rovnakom počte klientov ZOS a pri zvýšení počtu opatrovateľiek, teda konalo hospodárne.

Mesto prijalo od MF SR záväzný limit dotácie na kapitálové výdavky pre zariadenie sociálnych služieb na rok 2010 pre kapitálové výdavky v sume 6 000,-- eur. Dotácia bola účelovo určená na financovanie kapitálových výdavkov na úseku sociálnej pomoci pre zariadenie sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Mesto na základe výberového konania uzatvorilo so stavebnou firmou zmluvu o dielo na úpravu priestorov zariadenia opatrovateľskej služby, predmetom ktorej bola rekonštrukcia podláh. V zmluve o dielo bolo dohodnuté poskytnutie zálohy vo výške 1 100,-- eur. Kontrolou bolo zistené porušenie opatrenia MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre mestá, keď mesto preddavok poskytnutý na kapitálové výdavky nesprávne zaúčtovalo ako prevádzkový preddavok, čím zároveň porušilo aj zákon o účtovníctve. Ďalšie porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené, keď výdavkové pokladničné doklady súvisiace s dotáciou neobsahovali podpis osoby zodpovednej za účtovný prípad a podpis osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie. Zároveň bolo zistené, že v súvislosti s uzatvorením zmluvy o dielo nebola vykonaná predbežná finančná kontrola v zmysle zákona o finančnej kontrole.

Kapacita ZOS bola 13 klientov a priemerný počet klientov v roku 2009 bol 12 (priemerný počet klientov ovplyvnili skutočnosť ako úmrtie klientov, odchod klientov, príchod nových klientov) a v roku 2010 bol 13 klientov. ZOS bolo počas rokov 2009 a 2010 plne obsadené. Náklady na jedného klienta v roku 2009 boli 3 389,-- eur a náklady na jedného klienta v roku 2010 boli 3 466,-- eur. Mesto v roku 2010 zvýšilo náklady na jedného klienta len o cca 2 % oproti roku 2009 a z daných vstupov zabezpečilo maximálne výstupy, teda konalo efektívne.

Mesto informovalo o poskytovaní starostlivosti o sociálne odkázaných prostredníctvom klubov dôchodcov, sociálnej komisie, lekárov, poslancov, miestnych novín a televízie. Spokojnosť klientov ZOS bola zisťovaná na pravidelných posedeniach a na zasadnutiach Rady obyvateľov ZOS, ktorá v spolupráci s oddelením sociálnych služieb mesta operatívne riešila prípadné problémy klientov.

V rozpočte k tomuto prvku bol stanovený jeden merateľný ukazovateľ – počet klientov ZOS za rok. Tým, že mesto zabezpečilo starostlivosť o starých a zdravotne postihnutých občanov v ZOS, ktorého kapacita bola v roku 2010 plne obsadená, splnilo naplánovaný cieľ aj merateľný ukazovateľ, teda konalo účinne.



- Prvok Kluby dôchodcov

Mesto nemalo schválené všeobecne záväzné nariadenie v súvislosti s prevádzkovaním klubov dôchodcov (ďalej len „KD“). Mesto malo tri KD, z toho jeden pôsobil v meste a jeho členovia sa stretávali v budove bývalej materskej školy, ktorá bola vo vlastníctve mesta. Ostatné dva KD pôsobili v mestských častiach a stretávali sa v bývalých kultúrnych domoch, ktoré sú tiež vo vlastníctve mesta.

Náklady na KD tvorili náklady na prevádzku a náklady na záujmovú činnosť. V roku 2009 boli náklady v sume 5 065,-- eur a priemerný počet členov bol 251, v roku 2010 boli náklady v sume 4 426,-- eur a priemerný počet členov bol 250. Mesto v roku 2010 znížilo náklady na KD o cca 14% oproti roku 2009, pričom priemerný počet členov bol znížený len o jedného člena, teda mesto konalo hospodárne.

Jednotlivé KD boli prevádzkované podľa potreby jeden až dva dni v týždni. Výška nákladov na jedného člena prepočítaná na priemerný počet členov bola v roku 2009 v sume 20,-- eur a v roku 2010 bola znížená na 18,-- eur, teda mesto poskytlo v roku 2010 svoje zdroje efektívne, približne rovnakému počtu členov ako v roku 2009.

Návštevnosť v KD ovplyvňovali viaceré externé faktory (napr. zdravie členov, počasie, individuálne potreby a možnosti členov). Kluby dôchodcov mali vytvorené výbory a každoročne usporadúvali výročné schôdze, na ktoré pozývali aj zástupcov mesta.

Mesto stanovilo k tomuto prvku jeden merateľný ukazovateľ – počet dôchodcov navštevujúcich KD v danom roku a k 31.12.2010 nespĺnilo jeho naplánovanú hodnotu. Tým, že mesto podporilo kultúrno - spoločenský život dôchodcov prostredníctvom KD splnilo naplánovaný cieľ a vzhľadom k vynaloženým nákladom a priemernému počtu členov KD konalo účinne.

- Zhodnotenie monitorovacieho systému mesta k programu sociálna starostlivosť

Nástrojom na meranie spokojnosti občanov s poskytnutými sociálnymi službami bol Komunitný plán sociálneho rozvoja. V roku 2011 mesto meralo spokojnosť občanov s poskytovanými sociálnymi službami aj za obdobie roka 2010 prostredníctvom dotazníkov, ktoré boli zamerané na celú populáciu obyvateľov. Dotazníky neboli do ukončenia kontroly vyhodnotené.

### **3. Preverenie úrovne vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu**

Mesto nemalo vypracovanú samostatnú internú smernicu o finančnej kontrole. Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v meste upravovala smernica o obehu účtovných dokladov, ktorou boli určené zásady predbežnej finančnej kontroly. Mesto v roku 2010 vykonávalo predbežnú a následnú finančnú kontrolu a nevykonávalo priebežnú kontrolu.

Kontrolou bolo zistené porušenie zákona o finančnej kontrole, keď v jednom prípade mesto vykonalo predbežnú finančnú kontrolu až po realizácii finančnej operácie a v jednom prípade nebol na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou uvedený dátum vykonania predbežnej finančnej kontroly.

Postavenie hlavného kontrolóra, vykonávajúceho kontrolu úloh mesta vyplývajúcich z pôsobnosti mesta, malo mesto upravené vo všeobecne záväznom nariadení a smernici mesta o zásadách rozpočtového hospodárenia. Kontrolná činnosť hlavného kontrolóra bola vykonávaná v kontrolovanom období roku 2010 na základe schválených polročných plánov

kontrolnej činnosti, ktoré boli schválené uzneseniami MsZ. Kontrolná činnosť hlavného kontrolóra bola zameraná na kontrolu nakladania s majetkom – nájmu a prenájmu majetku mesta, kontrolu procesu inventarizácie majetku a záväzkov v základnej škole, kontrolu nákladov – odpisovania stavieb, kontrolu miezd v mestskej príspevkovej organizácii, kontrolu prijímania, evidencie, prešetrovania a vybavovania sťažností, kontrolu nakladania s finančnými prostriedkami mesta – pôžičky poskytnuté mestom, kontrolu výdavkov na telekomunikačné služby za rok 2009, kontrola zákonnosti postupu verejného ponukového konania pri predaji majetku mesta.

Kontrola preukázala porušenie zákona o finančnej kontrole, keď všetky zápisnice o prerokovaní správ o výsledku kontrol neobsahovali potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie následnej finančnej kontroly.

Hlavný kontrolór vypracoval stanovisko k návrhu rozpočtu mesta na rok 2010 a stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2010. Správy o výsledkoch kontrol a správa o kontrolnej činnosti za rok 2010 boli predložené na zasadnutí MsZ.

#### Zhrnutie

Kontrola preukázala viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, opatrení MF SR pre postupy účtovania, manuálu MF SR pre tvorbu programových štruktúr a všeobecne záväzného nariadenia.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené, keď mesto v niektorých prípadoch pri zostavení svojho rozpočtu v programovej štruktúre, pri dotácii na podporu športu a v celom programe sociálna starostlivosť neuplatnilo rozpočtovú klasifikáciu a zároveň nebolo dodržané ustanovenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Ďalšie porušenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli zistené, keď zmeny rozpočtu nemali formu rozpočtových opatrení, keď vykonaná zmena programu nebola schválená MsZ a keď čerpanie výdavkov v rozpočte mesta nebolo premietnuté do rozpočtových opatrení pred samotným použitím finančných prostriedkov a mesto realizovalo úhrady výdavkov, ktoré nemalo v rozpočte schválené, čím zároveň nebol dodržaný postup v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Možnosť uplatniť manuál MF SR pre tvorbu programových štruktúr v procese tvorby, monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu mesto využilo čiastočne a uplatnilo len niektoré odporúčania uvedené v tejto metodologickej pomôcke.

Porušenie pri dodržiavaní opatrenia MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre mestá, bolo zistené, keď preddavok poskytnutý na kapitálové výdavky bol nesprávne zaúčtovaný ako prevádzkový preddavok, čím bol zároveň porušený aj zákon o účtovníctve.

Ďalšie nedostatky boli zistené pri dodržiavaní zákona o účtovníctve, keď mesto nezaúčtovalo poskytnutý preddavok na príslušný účet, čím nevedlo účtovníctvo správne a keď niektoré účtovné doklady nespĺňali všetky zákonom stanovené náležitosti.

Kontrola preukázala aj porušenia pri dodržiavaní Zákonníka práce, keď na dohodách o vykonaní práce a pracovných zmluvách bolo ako zamestnávateľ uvedené iba mesto bez uvedenia štatutárneho orgánu.

Nedostatky boli zistené aj v oblasti predbežnej finančnej kontroly, keď mesto v jednom prípade vykonalo predbežnú finančnú kontrolu až po realizácii finančnej operácie, keď v jednom prípade nebol na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou uvedený dátum jej vykonania, keď ku dvom poskytnutým dotáciám, dvom dohodám o vykonaní práce a k zmluve nebola vykonaná predbežná finančná kontrola a keď zápisnice o prerokovaní správ o výsledku z kontrol neobsahovali potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie následnej finančnej kontroly, čo bolo v rozpore so zákonom o finančnej kontrole.

Zároveň bolo zistené porušenie všeobecne záväzného nariadenia, keď žiadosti o poskytnutie dotácie neobsahovali formu prezentácie mesta pri poskytnutí dotácie určenú vo všeobecne záväznom nariadení.

Mesto v programe šport a v programe sociálna starostlivosť konalo hospodárne, keď minimalizovalo náklady na vykonávanie činností pri zachovaní primeranej kvality, konalo efektívne, keď maximalizovalo výsledky činnosti vo vzťahu k disponibilným verejným prostriedkom a konalo čiastočne účinne, keď dosiahlo stanovené ciele a nesplnilo niektoré stanovené merateľné ukazovatele.

Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný so štatutárnym zástupcom mesta, ktorý prijal sedem opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a tieto tvoria prílohu správy o výsledku kontroly.

#### Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

- pri zostavení, monitorovaní a hodnotení programového rozpočtu využívať manuál MF SR pre tvorbu programových štruktúr,
- pri poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta na podporu športu uzatvárať s prijímateľmi dotácií zmluvy o poskytnutí dotácií.